

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Monika Koba

SSN Anna Kozłowska

w sprawie ze skargi P. A.

przy uczestnictwie L. A., C. A. i Prokuratora Prokuratury Rejonowej w P.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu

Okręgowego w P. z dnia 26 marca 1999 r., sygn. akt II Ca (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 maja 2018 r.,

zażalenia P. A.

na postanowienie Sądu Okręgowego w P.

z dnia 17 listopada 2017 r., sygn. akt II Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 17 listopada 2017 r. odrzucił skargę P. A. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 26 marca 1999 r. Podkreślił, że w dniu 6 lutego 2017 r. do Sądu Okręgowego w P. wpłynęła skarga P. A., wniesiona przez jego pełnomocnika, o wznowienie postępowania w sprawie przeciwko P. A., w której skarżący domagał się uchylenia wyroku Sądu Rodzinnego w P. z dnia 29 października 1998 r., który został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 26 marca 1999 r. Sąd Okręgowy zarządzeniem wydanym w dniu 30 października 2017 r. zobowiązał obrońcę skarżącego do wykazania, w terminie 7

dni, pod rygorem odrzucenia skargi, że skarżący zachował trzymiesięczny termin do wniesienia skargi (art. 407 § 1 k.p.c.). W piśmie z dnia 10 listopada 2017 r. obrońca skarżącego wyjaśnił m.in., że o wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu (ETPC) dowiedział się w 2010 r., co, zdaniem wnoszącego skargę, nie wyłącza możliwości prowadzenia postępowania wznowieniowego. Sąd Okręgowy ustalił, że Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 29 października 1998 r. uznał, iż nieletni wówczas P. A. popełnił przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. i orzekł wobec niego umieszczenie w zakładzie poprawczym na okres 6 lat. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 26 marca 1999 r. Kasacja nieletniego od powyższego wyroku Sądu Okręgowego została przez Sąd Najwyższy oddalona jako oczywiście bezzasadna wyrokiem z dnia 9 września 1999 r., V KKN [...] /99. Wyrokiem z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie [...] P.A. przeciwko Polsce ETPC stwierdził naruszenie przez Państwo Polskie gwarancji rzetelnego procesu określonych w art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz zasądził na rzecz skarżącego kwotę 10 000 euro. Sąd Okręgowy uznał, że skarga o wznowienie podlegała odrzuceniu jako wniesiona po terminie trzymiesięcznym, wskazanym w art. 407 § 1 k.p.c.

W dniu 5 stycznia 2018 r. skarżący wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego, zarzucając naruszenie art. 407 § 1 w związku z art. 410 § 1 k.p.c. przez błędne uznanie, że w niniejszej sprawie skarga o wznowienie postępowania jest limitowana okresem wskazanym w tych przepisach, w sytuacji gdy w niniejszym stanie faktycznym wykładnia regulacji dotyczących skargi o wznowienie postępowania nakazuje przyjąć, iż może być złożona w każdym czasie jako skarga na korzyść skarżącego w kwestii dotyczącej prawa karnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. Nr 35, poz. 228; obecnie jedn. tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1654; dalej: „u.p.s.n.”), w brzmieniu obowiązującym w 1999 r., w sprawach nieletnich stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego - trybu nieprocesowego, a w m.in. w postępowaniu poprawczym - przepisy kodeksu

postępowania karnego. Zmiana tego artykułu (obecnie składa się on z trzech paragrafów), dokonana przez ustawę z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r., poz. 1165), polega m.in. na objęciu również postępowania poprawczego zakresem odpowiedniego stosowania przepisów kodeksu postępowania cywilnego właściwych dla spraw opiekuńczych. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r., do postępowań w sprawach nieletnich wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, z wyłączeniem postępowań wykonawczych, stosuje się przepisy dotychczasowe. Tym bardziej więc przepisy dotychczasowe stosuje się do spraw zakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy. Oznacza to, że do wznowienia postępowania w sprawie zakończonej w 1999 r. w postępowaniu poprawczym nie stosuje się kodeksu postępowania cywilnego, ale kodeks postępowania karnego. Zgodnie z art. 540 § 3 k.p.k., postępowanie wznowia się na korzyść oskarżonego, gdy potrzeba taka wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską. Takim zaś organem jest niewątpliwie ETPC.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c.).

aj